

Изследвания върху пеперудната фауна на парка "Дурмитор" в Черна гора

Стоян БЕШКОВ

От Дружество "Млади Истраживачи" в Белград бяхме поканени с колегата Марио Лангуроев от Института по зоология на изследователската акция "Тепца 2001" в каньона на река Тара в парка "Дурмитор". За място на лагера беше избрано бившето училище на разпръснатото на родови махали с. Тепца. Селото е разположено дълбоко в каньона на р. Тара на 650-800 m н.в. До него се стига по един единствен път, който тръгва от Жабляк и се изкачва до 1500 m н.в. при местността "Чуревац" и оттам по земна настилка с множество завои се спуска шеметно надолу. За няколко километра се изминава денивелация от около 900 метра. Чуревац е на горната граница на иглолистната зона и оттам се откриват невероятни гледки към околните голи върхове и към каньона на р. Тара, признат за втори по дълбочина в света след каньона на Колорадо.

Багажът ми тежеше 58 kg и се състоеше предимно от ентомологичен инвентар - генератор "Хонда", акумулатор, зарядно устройство, светлинна ловилка, лампи, кабели, статив, платна, кутии за пеперуди, морилки, епруветки, ентомологичен сак и 10 литра бензин. Тежестта му не ми позволяваше да се отдалечавам далеч от лагера. Всяка вечер избирам различно място за ловене на не повече от 4-5 km от лагера, често и от другата страна на р. Тара. До избраното място носех багажа на два пъти. След обяд по светло занасях светлинната ловилка и акумулатора до около средата на пътя до избраното за ловене на генератора място, където ловилката оставаше за през ноща. Тя автоматично се включва като се стъмни и се самоизключва сутрин. След това се връщах в лагера за генератора и останалата екипировка, минавах покрай ловилката и продължавах напред, като си избирам място за ловене на лампа. Като приключвах с ловенето на генератора, често на разсъмване, на път към лагера проверявах ловилката и събирам или записвах видовете, уловени в нея. През деня с ентомологичен сак лових дневни и дневно активни нощи пеперуди предимно край буйната и студена река Тара.

Това, което впечатлява още от пръв поглед, е преобладаването на boreална фауна и смесването и с южни и ендемични видове. Интересна е комбинацията от *Coscinia cibraria*, *Charissa certhiatus*, *Idia calvaria*, *Metachrostis dardouini*, *Autographa pulchrina*, *Mniotype adusta*, *Amphipyra tetra*, *Hypna rectilinea*, *Caliergis ramosa*, *Paradrina suscianja*, *Mythimna impura*, *Euxoa decora*, *Dichagyris renigera* и *Paradrymonia vittata*. Последните два вида на места са масови. *Dichagyris renigera* също е често срещан и на подвидово ниво отговаря напълно на *D. renigera argentina*, известен досега единствено от приморска Добруджа. Вероятно този таксон е екологична форма. От Дурмитор бяха уловени няколкостотин вида пеперуди, повечето от които нощи. *Heterophysa dumetorum* е нов вид за Балканския полуостров. Досега той беше известен от Испания, Франция, Италия и Близкия Изток. Няколко от установените видове пък са нови за Дурмитор. Такъв е *Eublemma rosina*. *Heteropterus morpheus* беше известен само с един екземпляр от каньона на Тара, но се оказа, че на места не е рядък. Вероятно между останалите пеперуди ще се установят и още нови видове за фауната на парка, Република Черна гора и гори Югославия. След окончателното им обработване резултатите ще бъдат публикувани.